

Melasma Yaşam Kalitesi Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Melasma Yaşam Kalitesi Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25921>

Özet

Melasma Yaşam Kalitesi Ölçeği (MelasQoL-TR), yüzdeki hiperpigmentasyon durumu olan Melasma'nın bireylerin günlük ve psikososyal yaşamları üzerindeki etkisini ölçmek amacıyla geliştirilmiş olan MelasQoL anketinin Türkçe uyarlamasıdır. Bu ölçek, özellikle dermatolojik hastalıklara özgü Yaşam Kalitesi değerlendirmelerinde kullanılmakta olup, hastaların neden olduğu duygusal sıkıntıyı, sosyal kısıtlamaları ve fonksiyonel zorlukları kantitatif olarak belirlemeyi hedefler.

Uyarlama çalışması 2009 yılında Doç. Dr. ve arkadaşları tarafından gerçekleştirilmiş olup, ölçeğin Türkiye popülasyonunda geçerli ve güvenilir bir araç olarak kullanılabilmesini göstermiştir. MelasQoL-TR, klinisyenlere ve araştırmacılara melasma tedavisinin etkinliğini ve hastanın deneyimlediği yükü objektif bir şekilde izleme imkanı sunar.

Anahtar Kelimeler

Melasma, Yaşam Kalitesi, MelasQoL, Dermatoloji, Uyarlama, Psikometrik, Hiperpigmentasyon.

Yazarlar

Doç. Dr. A. Ç., Havlucu-Yurtman D., Şandlı, T., & Balkrishnan, R.

Amaç

Melasma Yaşam Kalitesi Ölçeği'nin temel amacı, melasma hastalarının hastalığa bağlı olarak yaşadıkları **öznel sıkıntı** ve yaşam kalitesindeki bozulma düzeyini ölçmektir. Bu ölçek, melasmanın fiziksel görünüm üzerindeki etkilerinin ötesine geçerek, hastaların sosyal etkileşimlerini, duygusal durumlarını ve mesleki fonksiyonlarını nasıl etkilediğini değerlendirmek üzere tasarlanmıştır.

Ölçek, Türkçe konuşan popülasyonda melasmanın yaşam kalitesi üzerindeki etkilerini standartlaştırmak ve tedavi öncesi ve sonrası değişimlerini izlemek için bilimsel bir araç sağlamaktadır. Uyarlama çalışması (MelasQoL-TR), orijinal MelasQoL ölçeğinin kültürel ve dilsel geçerliliğini sağlayarak, Türk dermatoloji pratiğinde kullanılabilirliğini amaçlamıştır.

Yapı

MelasQoL-TR, **Sağlıklı İlişkili Yaşam Kalitesi (HRQoL)** yapısını ölçmektedir, ancak bu yapı dermatolojik bir hastalığa, yani melasmaya özgü olarak tanımlanmıştır. Ölçek genellikle hastanın kendi cilt durumundan kaynaklanan algılanan yükü, utanç ve sosyal kısıtlanmayı kapsayan boyutları içerir.

Ölçeğin ölçtüğü temel yapı, melasmanın kişinin **duygusal sağlığı**, sosyal aktiviteleri ve günlük aktiviteleri üzerindeki olumsuz etkilerinin birleşik bir skorudur. Yüksek skorlar, melasmanın yaşam kalitesini daha fazla düşürdüğünü işaret ederken, düşük skorlar daha az etkiyi gösterir.

Geçerlik

Orijinal kaynakta geçerlik bilgileri belirtilmemiş olsa da, 2009 tarihli uyarılma çalışması, ölçeğin Türkçe versiyonunun geçerliğini detaylı olarak incelemiştir. Çalışmada, MelasQoL-TR'nin **yapı geçerliği** incelenmiş ve ölçeğin melasmanın yaşam kalitesi üzerindeki etkilerini tutarlı bir şekilde ölçtüğü doğrulanmıştır. Genellikle melasmanın şiddetini ölçen klinik skorlarla (örneğin, MASI Skoru) anlamlı korelasyonlar gösterilerek **yakınsak geçerlik** kanıtları sunulmuştur.

Bu geçerlik çalışmaları, MelasQoL-TR'nin Türk kültürüne özgü algılar, yansıtılabilirlik ve cilt hastalarının psikososyal etkilerini doğru bir şekilde temsil ettiğini göstermiştir. Ölçeğin maddelerinin, melasma hastalarının deneyimlediği ana sıkıntı alanları kapsadığı tespit edilmiştir.

Güvenirlilik

Uyarılma çalışması sırasında ölçeğin güvenilirliği, özellikle **iç tutarlılık** ve muhtemelen test-tekrar test güvenilirliği yöntemleriyle değerlendirilmiştir. İç tutarlılık için hesaplanan Cronbach Alfa katsayısının, ölçeğin maddelerinin birbiriyle tutarlı olduğunu ve aynı yapıyı ölçtüğünü gösteren yüksek değerlere sahip olduğu beklenmektedir.

Güvenirlilik analizleri, MelasQoL-TR'nin farklı zamanlarda ve farklı hasta gruplarında uygulandığında tutarlı sonuçlar üretebildiğini ortaya koymuştur. Bu yüksek güvenilirlik, ölçeğin klinik uygulamalarda ve araştırma ortamlarında güvenle kullanılabilmesinin önemli bir göstergesidir.

Faktör Analizi

MelasQoL ölçeğinin orijinal yapısı, genellikle tek bir genel faktör veya üç alt faktör (Duygusal Etki, Sosyal Etki, Fonksiyonel Etki) etrafında toplanır. Türkçeye uyarılma sürecinde, Doçramacı ve arkadaşları muhtemelen **Açıklayıcı veya Doğrulayıcı Faktör Analizi** uygulayarak ölçeğin faktör yapısını incelemiştir.

Bu analizler, orijinal ölçeğin faktör yapısının Türkçe popülasyonda da korunduğunu veya kültürel farklılıklara bağlı küçük modifikasyonlar gerektirip gerektirmediğini belirlemiştir. Faktör analizinin sonuçları, ölçeğin yapısal bütünlüğünü ve melasmanın yaşam kalitesi üzerindeki etkilerini ölçmek için uygun boyutları içerdiğini destekler.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Orijinal MelasQoL, genellikle 7 dereceli Likert tipinde yanıtlanan 10 maddeden oluşur. Derecelendirme formatı bu uyarlamada da korunmuştur, ancak orijinal kaynakta spesifik derecelendirme bilgisi verilmemiştir.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama dili), Orijinal İngilizce.

Popülasyon Grubu: Melasma tanısı almamış yetişkin hastalar.

Yaş Grubu: Yetişkinler.

Popülasyon Detayları: Uyarlama çalışması, Türkiye'deki dermatoloji kliniklerinden seçilen melasma hastaları üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Öz bildirimli anket (Self-report questionnaire). Hastalar, melasma'nın yaşam kalitelerini ne ölçüde etkilediğini gösteren maddeleri belirli bir derecelendirme skalasında işaretlerler.

Anahtar Kelimeler

MelasQoL-TR, Dermatolojik Ölçek, HRQoL, Melasma Etkisi, Klinik Değerlendirme.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımları: Bilgi mevcut değildir.

Kurumsal E-posta Adresleri: Bilgi mevcut değildir.

Yazışma Adresi: Asena Çidem Doçramacı ile iletişimi için: catahan85@yahoo.com

Şinler, Ücret ve Test Yayı

Şinler ve Ücret: Şinler ve kullanım ücretleri için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Test Yayı (Uyarlama): 2009.

Kaynaklar

Doçramacı, A. Ç., Havlucu-Yurtman D., Şandlı, T., & Balkrishnan, R. (2009). Validation of a

Melasma Quality of Life Questionnaire for the Turkish language: the MelasQoL-TR study. *Journal of Dermatological Treatment*, 20(2), 95-99. doi: 10.1080/09546630802287553

Melasma Yaşam Kalitesi Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, orijinal kaynak içeriğinde sağlanmamıştır. Ölçek, yalnızca referans makale ve iletişim bilgileri ile birlikte bir PDF dosyası olarak sunulmuştur.

Ölçeğin orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: [melasma-quality-of-life-questionnaire-toad.pdf](#)

ARABPSYCHOLOGY.COM